

Kent ge de
SANATAN DHARAM?

Uitgave van de vereeniging
„Sanatan Dharam”
PARAMARIBO — KONINGSTRAAT 7.

Drukkerij Coronel
1934.

Prijs f 0,15.

30 Nov - 2270

184 - 506873

Kent ge de
SANATAN DHARAM ?

Uitgave van de vereeniging

„Sanatan Dharam”

PARAMARIBO — KONINGSTRAAT 7.

1880

W. H. Smith & Co.

W. H. Smith & Co.

W. H. Smith & Co.

W. H. Smith & Co.

I. Onderzoek noodig !

Hindostan is het land van diepe gedachten, het land van de oudste bestaande beschaving

En terecht zegt een bekende geleerde „Philosophy of Gita begins, where the English philosophy ends”. De filosofie van de Gita begint, waar de Engelsche filosofie eindigt

Ook in Suriname zijn de Hindostani's trotsch op de oude beschaving van hun stamland. Ze willen gaarne hun Hindoe-ziel bewaren, al nemen ze enkele uiterlijke gebruiken van de Europeesche beschaving over

Maar wat zien wij gebeuren? Velen der jongere generatie geven zich de moeite niet om hun aloude beschaving en godsdienst te leeren kennen. En omdat zij ze niet begrijpen, raken zij op een dwaalspoor. Ze kunnen geen afdoende antwoorden geven op de spottende opmerkingen van anderen en meenen daarom dat het eeuwige geloof, de *Sanatan Dharam* een afgodendienst is

Maar tot dezulken zeggen we hierbij: onderzoekt dit geloof, en zijn schoonheid zal dan voor uw oogen schitteren. Laat u niet afschrikken door enkele misbruiken, die misschien werkelijk bestaan. Werp het goud niet weg, omdat er een laagje stof er op ligt! Maar kijk goed uit: dat stof is wellicht *stofgoud*.

Want de Sanatan Dharam is de ware Hindoe godsdienst. Daarin ligt de Hindoe-ziel, die ge gaarne wilt bewaren, daarin ligt de grootheid van Indie's verleden!

De Gita, de Mahabharata, de Poerana's en de Ramayana zijn boeken van de Sanatan Dharam. En zij hebben Indië wereldberoemd gemaakt. Sommige secten, die hier sterk worden gepropageerd en die deze boeken verwerpen, zijn afvallig geworden aan de oude Hindoe-traditie, zij hebben hun ziel verloren!

Dat ziet men ook aan hun onverdraagzaamheid, ze schelden en bespotten anderen. En dat kan een ware Hindoe niet doen. *Ahimsa*, eerbiediging van elke levensuiting, is zijn hoofd beginsel: de Hindoe is verdraagzamer dan wie ook. Ziet naar Mahatma Gandhi, ziet naar Dr. Tagore!

Wilt gij dus Hindoe blijven en niet verzaken aan het aloude geloof uwer vaders, blijf dan aanhanger van de Sanatan Dharam!

Bestudeer uw geloof en gij zult zien, dat alles daarin diep en schoon en verheven is en dat ge voor geen mensch uit den weg behoeft te gaan, waar verstandig over geloofszaken wordt gesproken.

Dit boekje wil u op den weg helpen, 't is klein en kan zelf niet veel geven. Maar wij hopen, dat u lust zal krijgen om de zaak beter te leeren kennen, alsu dit boekje gelezen hebt.

Moge het u helpen om het echte goud te onderscheiden van opgepoetst koper, dat voor u blinkt.

II. Wat is Sanatan Dharam? *)

Dharam komt van *dhri*. Van dezelfde stam komt het Hollandsche woord *dragen*. Dharam beteekent dan

*) Wij volgen niet de gewone Engelsche schrijfwijze. Deze leidt meestal tot een verkeerde uitspraak door den Hollandschen lezer.

ook de kracht, die ons *draagt*, ons voor het vallen behoedt. De kracht, die ons op den weg van vooruitgang houdt, ons daarop voorthelpt en ons tenslotte brengt tot God.

Dharam vernietigt in ons alles wat ons van God afhoudt, daardoor kunnen wij ons met God vereenigen.

Deze eigenschap is altijd in Dharam aanwezig geweest en zal er altijd in zijn. God, die ons schiep met onze onvolkomenheden, schiep ook een eeuwige kracht, waardoor wij die onvolkomenheden langzamerhand afleggen. We worden langzamerhand beter, volmaakter. Deze wet is in Indië altijd bekend geweest. In Europa leert men haar in den laatsten tijd kennen en spreekt van *evolutie* of geleidelijke ontwikkeling tot het hoogere. In ons geval zouden we kunnen spreken van geestelijke evolutie.

„Sanatan” beteekent eeuwig

Sanatan Dharam is dus de eeuwige wet van geestelijke evolutie.

Dat er evolutie bestaat, weet ieder: de wetenschap leert ons, dat eenvoudige diersoorten zich langzamerhand tot hoogere soorten ontwikkelen. Een diersoort, die geen pooten heeft, geen oogen of ooren, verkrijgt die in den loop der eeuwen door ontwikkeling.

Wij zien uit eigen ervaring, dat de mensch geboren wordt als een klein kind, langzamerhand groter en sterker wordt, leert denken en onderzoeken en een beroemd geleerde kan worden.

Bij planten en dieren zien wij soortgelijke verschijnselen. Deze eenvoudige waarheid, die elk mensch zelf kan waarnemen, die door wetenschappelijk onderzoek wordt bevestigd, vormt het fundament van de Sanatan Dharam.

Als wij ons tot den mensch beperken, kunnen we als grondslag van de Sanatan Dharam aangeven:

Elke mensch wordt langzamerhand volmaakter tot hij Brahman den Oergeest benadert, tot hij Brahman zelf wordt. Dit geschiedt natuurlijk in den loop van eeuwen.

Maar deze ontwikkeling is niet anders bij de een dan bij den ander. Neen, allen moeten dezelfde weg afleggen. Dat beteekent; de ontwikkeling gaat volgens vaste onveranderlijke wetten. Elk kind doorloopt toch ook dezelfde groei.

En evenals men op een weg vlugger kan vooruitkomen als men de weg goed onderzocht heeft, als men hem goed kent, evenzoo is het op den weg der evolutie, de weg die leidt tot Brahman, tot God.

Het geheel van de wetten, die onze ontwikkeling beheerschen is de Sanatan Dharam.

Deze leert, hoe wij het best kunnen vooruitkomen op den weg die wij moeten afleggen.

De Sanatan Dharam is dus *geen secte of godsdienst*, zooals men dit woord gebruikt.

Neen: *de Sanatan Dharam is de oorsprong, de bron van alle secten of godsdiensten.*

Neem tien of twaalf van de evolutie-wetten; stel vast dat deze onvoorwaardelijk moeten worden aangenomen en dat alles wat er buiten valt onwaarheid is, dan hebt ge een *secte*.

Maar begin *alle* ontwikkelingswetten te aanvaarden en wijs niet af, die ge misschien nog niet kent, dan zijt ge een *Sanatani*.

Ziet ge, dat een Sanatani geen behoefte heeft om zijn geloof te verlaten voor een ander?

Ai het goede van andere godsdiensten heeft hij en hij heeft zelfs meer, want hij sluit zijn oogen niet voor hetgeen hij nog niet ontdekt heeft.

Als een Sanati een Aïya wordt of Islamiet of Christen, dan is dat volmaakt onnoodig. De waarheden van die godsdiensten, die hem mogen aantrekken, kan hij gerust als Sanatani beleven.

En wie verlaat nu zijn huis om bij een ander te zoeken, wat reeds in eigen huis aanwezig is?

Maar kan men hier vragen, hoe kennen wij de ontwikkelingswetten, die wij het meest noodig hebben, de voornaamste waarheden, die wij tot gids moeten nemen?

Het antwoord hierop luidt: door Goddelijke openbaring.

Bij het begin van de schepping heeft God aan verheven menschelijke geesten de ontwikkelingswetten geopenbaard. En die openbaring heet *Veda*. Verwar de openbaring niet met de *boeken*, die men *Veda's* noemt en die ook herhaaldelijk zijn uitgegeven.

Hierin is een deel van de openbaring opgeteekend. Een deel, dat wij het meest noodig hebben. Maar deze boeken vormen niet de geheele openbaring. Hierop komen we later terug.

Maar de openbaring zelve was noodig als een gids op onze levensweg. En geen mensch weet iets, als hem dat niet geleerd wordt als hij niet in de omstandigheid geplaatst wordt, om het in zich op te nemen. Dieren zwemmen door instinct, een mensch moet het zwemmen leeren.

De openbaring kan echter ook geschieden door innerlijke verlichting van verhevene menschelijke geesten. Een uiterlijke openbaring is niet noodzakelijk. De Goddelijke verlichting stelde dan ook de Rigi's (wijzen) in staat bepaalde waarheden helder voor zich te zien en aan 't menschdom over te leveren.

Het spreekt van zelve, dat de mensch zijn leven in overeenstemming moet brengen met de eeuwige wetten van geestelijke ontwikkeling, die geopenbaard zijn. Doet hij dat, dan bevordert hij zijn ontwikkeling, dan komt hij sneller vooruit op den weg naar God. Doet hij 't niet, dan werkt hij zijn ontwikkeling tegen, of erger: hij gaat achteruit inplaats van vooruit. Dit is zijn *straf*. Daaraan valt niet te ontkomen (*karma*). Doch zoodra hij zich weer richt

naar het licht der openbaring, gaat zijn ontwikkeling weer verder. De natuurwetten zijn onverbiddelijk, maar ze zijn niet wraakzuchtig. Eeuwige stilstand van ontwikkeling is niet denkbaar.

Wie achteruit is geloopt of langs zijwegen ging, vindt de rechte weg steeds openliggen, als hij terugkeert.

Ook hij, die zich niet bewust is van de natuurwetten, is daaraan onderworpen. Een kind groeit tot een volwassene, al wil hij 't niet.

Hier ontmoeten wij de groote verdraagzaamheid van den Sanatani. Wie de Sanatan Daharm niet aanhangt, kan ook vooruitgaan op den weg der ontwikkeling, als hij leeft zooals ieder goed mensch betaamt. Alleen zal zijn ontwikkeling niet zoo vlug gaan. Hij ziet de hindernissen op den weg niet bijtijds, om ze te kunnen ontgaan.

Doch hem met geweld tot Sanatani willen maken is ook verkeerd. Wie een kind met alle geweld binnen twee dagen de filosofie van de Gita wil leeren, vermoordt het kind. En ziet, slechts na jaren is de groote manjebloom uit de pit gegroeid. Forceeren is schadelijk.

De Sanatani spot dus met niemands geloof, hij gaat niet uit op bekeering van andersdenkenden.

De grondbeginselen van de Sanatan Dharam kunnen we dus zoo samenvatten;

1. De mensch wordt geleidelijk volmaakter tot hij zich met de Godheid kan vereenigen.

2. Deze ontwikkeling geschiedt volgens vaste, onveranderlijke wetten.

3. Die ontwikkelingswetten zijn bij het begin der schepping geopenbaard en voor een deel neergelegd in de boeken, die wij als Veda's kennen.

4. Wie zijn leven in overeenstemming brengt met de geopenbaarde wetten, bevordert zijn geestelijke ontwikkeling.

Waarlijk, eenvoudige, verheven beginselen, die door elk menschelijk wezen aanvaard kunnen worden.

III. God en Schepping.

Het Godsbegrip van de Sanatan Dharam is de hoogste en verhevenste gedachte, waartoe ooit een mensch kan komen. Door dit Godsbegrip is de Indische filosofie wereldberoemd geworden. Daardoor werd Spinoza de grootste wijsgeer van Holland. En vele andere denkers in Oost en West verkondigden het Hindoe-idee. Soms zonder dit te willen erkennen.

Laten wij zien waarom het Hindoesche Godsbegrip de mensch zoo aantrekt.

Daar ziet ge een kip loopen boven uw hoofd vliegt een zwaluw. Een kind of een onwetende zal geen overeenkomst tusschen beide zien. Wat hebben kip en zwaluw met elkaar te maken?

Maar de mensch, die heeft leeren denken, brengt ze beiden tot een groep: beide zijn vogels.

Verder van elkaar staan de kip die we zagen loopen en de hond, die haar komt opjagen. Hier zoekt de gewone mensch in 't geheel geen verband. Doch de dieper doordenkende mensch, de onderzoeker heeft ons hier het verband aangewezen; kip en hond behooren samen tot een grootere groep: Ze zijn beide *gewervelde dieren*.

Zoo behooren hond en muskiet tot de *dieren*, Deze stellen we tegenover *planten*. Maar dieren en planten vormen samen *levende organismen* en daartegenover staat de steen, het zand, het goud, die alle *levenloos* zijn.

Tevreden zijn we nog niet. Levende en levenloze schepping trachten we weer tot één beginsel terug te brengen. En we rusten niet vóór al het

geen we waarnemen en kunnen denken tot één enkele oorsprong is teruggebracht.

Een stelsel, dat daarin te kort schiet kan het ontwikkelde menschenverstand niet bevredigen.

Een kind legt zich er bij neer, dat hond en kat twee geheel verschillende dieren zijn. Een minder ontwikkelde is bevredigd, als hij aan alle dingen eene ziel toeschrijft; hij heeft dan zooveel goden als dingen bestaan.

Verdere ontwikkeling eischt een beperking van het aantal goden. Nu erkent men een God voor elke natuurkracht; er is een zonnegod en een zeegod en een windgod, enz.

Er zijn menschen, die verder zijn en wel één God erkennen maar daarnaast nog een eeuwige stof en een eeuwige ziel aannemen.

Maar op een hooger trap bevredigt het aannemen van drie beginselen, drie oorsprongen, geenszins.

Dan zijn er godsdiensten, die één enkel eeuwig beginsel aannemen, één God. Deze schiep alles.

Hier zijn we dan tot het één beginzel gekomen. Hier vindt ons verstand groter bevrediging.

Maar volkomen bevredigd zijn we niet. Want een God met een schepping *buiten* hem is toch nog geen volkomen *éénheid*.

Dan komt de Sanatan Dharam en brengt ons die verlangde éénheid.

De wereld is geschapen door God.

De wereld is geschapen van Gods eigen zelf. Ze bestaat niet *buiten* God, maar is een openbaring van Godzelve. Hier is hetgeen we zochten: alles terug gebracht tot één enkele oorsprong waarbuiten niets bestaat.

Hier rusten we na het ijverige zoeken. Het absolute rustpunt is bereikt.

En hoe stelt de Sanatani zich God voor?

Sommige stelsels noemen honderden eigenschappen van God op. De Sanatani vindt dat niet gewenscht.

Wie eigenschappen van God opnoemt, verkleint Zijn Majesteit. Want wie zegt, dat iets rood is, zegt tegelijk dat het niet wit is en niet geel of groen.

Daarom zegt de Sanatan Dharam: stel u God voor als het hoogste en beste, wat gij denken kunt. Vermijd alleen zooveel mogelijk om God menschenlijke hoedanigheden toe te schrijven.

De schepping, die wij kennen is de openbaring van Gods wezen zelve. Deze duurt een bepaalde tijd waarin alles zich ontwikkelt naar de eeuwige wetten. Daarna gaat zij weer op in God, in het Brahman, om na een bepaald aantal eeuwen weer tot stand te komen.

Zooals dag en nacht elkaar steeds afwisselen, zoo wisselen elkander af schepping en geenschepping.

Men spreekt dan ook van Brahman-dag en Brahman-nacht.

IV. Veda en Poerana's,

„Veda” komt van dezelfde stam als het Hollandsche woord „weten”. Het beteekent dan ook *kennis*. Veda is de kennis der eeuwige ontwikkelingswetten, die God bij het begin der wereld openbaarde.

Veel van die geopenbaarde kennis moet in den loop der duizenden jaren zijn verloren gegaan, naar men aanneemt. Maar toch is een groot gedeelte bewaard gebleven. Het is opgeteekend in de boeken, die als Veda's bekend staan.

Geen mensch is hiervan de maker. Waar melding wordt gemaakt van Rigi's (wijzen) beteekent dit eenvoudig dat dezen de daar opgeteekende openbaring aan het menschedom hebben overgeleverd.

Ook de Westersche wetenschap moet na een grondig onderzoek toegeven dat de Veda's de oudste boeken zijn, die men kent. Johannes Hertel zegt: Jeden-

falls aber ist er das älteste uns erhaltene Denkmal" (in iedergeval echter is hij (de Rigveta) het oudste ons bowaarde gedenkstuk)

En als men ziet, dat ze geschreven zijn in een taal, die zoo rijk aan vormen is als geen enkele andere levende of doode taal (een oudere vorm van Sanskrit), dat ze een wijsheid bevatten, die nu nog met moeite wordt doorgrond, dan kan men toch de vraag stellen;

Waren de menschen duizenden jaren geleden wel zoo ontwikkeld, dat ze zoo'n taal bezaten en zulke rijke gedachten in die taal konden uiten?

Zeker is dat niet het geval geweest. En men moet aannemen, dat de Veda's door God geopenbaard zijn.

Naar de stof, die er in behandeld wordt, onderscheidt men vier Veda's. nl. Rigveda, Samveda, Yajurveda en Atharwaveda.

Doch in wezen is dat alles één geheel. De Rigveda behandelt de eerste oorzaken van de schepping, de andere Veda's behandelen de verhouding van den mensch tot God en die van eenen mensch tot den anderen.

In elk der Veda's onderscheidt men:

1. Mantra's, lofgezangen tot de Godheid.
2. Brahmana's, wijsheid betreffende God en schepping
3. Oepanishad's, leeringen tot geestelijke volmaking.

De Veda's zijn zoo omvangrijk en de taal is zoo moeilijk, dat slechts zeer weinigen het geheel kennen. En door halve kennis ontstaat misvetstand. Daardoor legt men vele gedeelten verkeerd uit. Een groote moeilijkheid is ook de manier, waarop de dingen in de Veda's worden gezegd. Als men er niet gewoon aan is, geeft men er een heel andere beteekenis aan

Daarom moeten wij niet verlegen staan, als men ons zegt: dit is verkeerd in de Veda's en daar leeren de Veda's iets dat met hun eigen stelsel in strijd is.

Vraag zoo iemand, hoe hij aan zijn wijsheid komt. Is de vertaling, die hij heeft gelezen betrouwbaar? Is de persoon, van wie hij het hoorde geen vijand van het Hindoeïsme?

Neen, waar zoovele geleerden met bewondering van vervuld zijn kan niet als verkeerd worden uitgemakt door hen die nu en dan over de Veda's iets lezen. Dat kan ook niet „gezuiverd“ worden door iemand, die vervuld is van haat tegen oude gebruiken.

De leer van de Veda's kan men in 't kort op verschillende plaatsen vinden. Dat is voor de meesten onzer genoeg.

Een gewoon mensch moet weten, dat hij zuivere lucht moet inademen om zijn longen gezond te houden. Die kennis is genoeg voor hem. De dokter echter moet ook weten hoe long-ziekten moeten genezen worden.

De *Poerana's* (letterlijk oude geschriften) zijn commentaren, verklaringen van de Veda's. Hierin worden de leerlingen van de Veda's in gemakkelijken vorm medegedeeld. Zij moeten door de Sanatani's worden aanvaard, want ze rusten geheel op de Veda's.

Waar het schijnt dat de *Poerana's* verkeerd zijn, worden ze niet begrepen.

Zij leeren ons de waarheden met voorbeelden, met verhalen en vergelijkingen.

Als wij willen, kunnen we natuurlijk alles bespottelijk maken. Elk gedicht van Rabindranath Tagore, den grooten dichter, is vol beeldspraak. Is Tagore een dwaas als hij de zee noemt een „monster, dat aan zijn ketenen rukt, of als hij de grashalm laat

zitten in de gehoorzaal der wereld „op hetzelfde tapijt met de zonnestraal en de middernachtsterren?“

Toch zeker niet!

Hij is dwaas, die ons vertelt, dat de zee geen monster is en de grashalm niet kan zitten en dat Tagore daarom een domme man moet zijn

Gij weet, dat maansverduistering ontstaat door de schaduw van de aarde op de maan Is het dan een dwaasheid van de Poerana's als daar de schaduw wordt verpersoonlijkt door Rahoe, die de maan inslikt?

Wij herhalen: laat u hier niet van de wijs brengen door spotternijen van personen, die tot secten behoren, die de Oepanishads verwerpen.

V, Awatara en Beeldenvereering.

God laat de schepping niet aan haar lot over. Hij onderhoudt haar en na de voleinding der tijden vernietigt hij haar.

Vandaar dat de Hindoe de Godheid in de drie vormen erkent:

Brahma, de schepper,

Vishnoe, de onderhouder,

Siwa, de vernietiger.

Deze zijn natuurlijk geen afzonderlijke goden, maar eigenlijk hoofd-verschijningsvormen van den éénen God.

Tot onderhoud van de schepping behoort ook de voortdurende zorg, dat ze langs den juisten weg gaat.

Zoonoodig grijpt God op voor ons waarneembare wijze in, om onze ontwikkeling op het rechte spoor te houden.

Dit is de grondgedachte van de *Awatara's* die soms vertaald worden, als incarnatie, vleeschwording van God.

Dit idee ziet men duidelijk in de geschiedenis van alle landen en tijden.

Als in Hindostan de heilzame leerlingen over naastenliefde verloren dreigen te gaan komt Boedha die de nadruk legt op onbegrensde liefde tot de medeschepselen.

Als in het Westen de middeleeuwen het heele Europeesche leven verstijven, komt de herleving van de belangstelling voor Grieksche en Romeinsche cultuur (Renaissance) en deze bereidt de weg voor tot het Protestantisme en opent een ruimer horizon.

En is de ontdekking van Amerika ook geen gebeurtenis die het aanzijn der aarde verandert? En was die ontdekking zoo vanzelfsprekend?

De Christen spreekt hier van de „vinger Gods” in de geschiedenis.

De Hindoe spreekt, zooals we zagen, van Awatara's. Volgens Mahatma Gandhi kan een Awatara ook bestaan in een vruchtbare ingeving Gods aan een heilig persoon, die zegenrijke hervorming brengt.

Doch de Sanatan spreekt liever alleen van Awatara waar het ingrijpen van God zeer duidelijk is.

Hij erkent dan tien Awatara's waaronder die van Rama en die van Krishna wel de bekendste zijn.

De Rama-awatara is beschreven in het alom bekende boek, de *Ramayana*.

Rama gaf het voorbeeld van gehoorzaamheid en ideaal koningschap.

Hij verlost de wereld van den boozen Rawana, die alle vromen kwelde.

Krishna komt voor in de *Mahabharata* die ook wereldberoemd is. Daar openbaart hij de *Bhagwat Gita*,

waarin het diepste wezen van ons bestaan wordt beschreven.

Daar leert men de waarde kennen van al ons doen en laten.

Nu rijst de vraag Is God nu mensch geworden als Rama en Krishna? Is God nu een dier geworden in de Visch- en Leeuw-Awatara's?

Zeker niet!

God is oneindig, overal tegenwoordig. Hij wordt nooit geboren en kan niet worden opgesloten in een menschen of dierenlichaam.

Wat is de Awatara dan?

In elk deeltje van de schepping is de volmaaktheid van God. Maar niet overal kunnen wij dat zien.

Zoo is de muziek die een krachtig radio-station uitzendt ook overal. In Noord Amerika en Europa kan ze even goed worden opgevangen als in Suriname. Maar toch, niet iedereen hoort die muziek. Daarvoor is noodig een ontvang toestel. En dit moet dan op de juiste manier worden ingesteld.

Als Gods volkomenheid zich nu in een mensch of dier op een bijzonder groote wijze openbaart dan hebben wij een Awatara. Dat schepsel is dan als 't ware een goed ingesteld radio-ontvanger.

Men ziet dat hierdoor aan Gods volkomenheid niets wordt tekort gedaan. De Awatara's zijn volkomen verklaarbaar. Wie zien elken dag, hoe de eene mensch veel wijzer en deugdzamer is dan de andere.

Waarom kan dat niet in buitengewone mate voorkomen, als dit noodig is in 't belang der menscheid.

De Awatara's brengen ons vanzelf op de kwestie van de zoogenaamde *beeldenvereering*.

Hiertegen worden groote bezwaren ingebracht. „Julie bent afgodendienaars,” zeggen onze tegenstanders, als over deze vereering gesproken wordt.

Maar, evenals altijd, zijn hier menschen aan het woord, die niets van de zaak begrijpen.

Die zoogenaamde „afgoderij” is juist iets dat getuigt van groote wijsheid van de Sanatan-Dharam.

Immers, hoe zit de zaak?

Alles wat we weten, gaat van buiten naar binnen. Een kind leert reeds zijn handen, voeten, hoofd, enz. kennen voordat het weet, dat het hart en longen heeft. Men leert eerst zijn lichaam kennen voordat men kennis krijgt van zijn denkvermogen. Zoo gaat het ook met de geheele menschheid.

De Grieksche filosofen zijn wereldberoemd. Maar de eersten van hen begonnen eerst de buitenwereld te overdenken: aarde, water, lucht, vuur. Toen kwam men tot fijnere stofdeelen, die alle lichamen gemeen zouden hebben. En pas later steeg men langzamerhand op tot kennis van den geest.

Nu is het een onmisbaar middel tot ontwikkeling van onzen geest, dat we ons zoo dicht mogelijk tot God weten te verheffen. En dat op gezette tijden.

Wel is God overal en altijd maar we kunnen dat niet zomaar waarnemen. Maar kijken we naar iets dat ons groot of verheven schijnt, dan zijn we in een betere stemming om God te benaderen.

Dichters raken in vervuering als ze een prachtige zons-opgang bewonderen.

Daarvoor gebruiken wij de beelden, wij aanbidden ze niet. Wij weten heelgoed, dat ze hout of steen of ijzer zijn. Maar zij zijn middelen om onze aandacht bij elkaar te brengen, waardoor wij beter in de stemming komen, om onze geest te verheffen.

Een brandglas gebruiken we, om de zonnestralen bij een te brengen in één punt. Daardoor ontwikkelen ze groote warmte en we kunnen een stuk papier in brand steken.

Tot de zon klimmen kunnen we niet.

„Maar”, zal men vragen, „kunt ge u dan niet direct met God in verbinding stellen?” Inderdaad zijn er menschen die zoo ver gevorderd zijn. Maar men kan niet vliegen eer men vleugels heeft. En men moet ook niet te gauw denken dat men bruikbare vleugels heeft: hoogmoed komt voor den val.

Wassen vleugels smelten in de zon!

Beelden gebruiken tot concentratie van zijn aandacht is dus heel menschelijk en absoluut niet verkeerd.

Groote wijzen doen het nog altijd.

En in welk geloof heeft men een grooter vermogen bereikt om zijn gedachten geheel en al op een punt te concentreeren dan in de Sapatan Dharam? Zijn onze Yogi's er niet bekend voor?

Anderen die minachtend neerzien op „beeldenverering” zullen het niet zoo ver brengen. Aan de vruchten zal men den boom kennen.

Nog een enkel woord over hetgeen de „beelden”, voorstellen.

Meestal stellen ze een of andere *dewa* voor.

Dewa's zijn *geen goden*, zooals men vaak denkt. Het is waar, dat het woord van denzelfden stam is als het Latijnsche „deus” dat God beteekent. Maar in 't Sankrit beteekent „dewa” iets dat verheven, buitengewoon is. Zoo spreken we van dewa's van vuur en storm. Want daarin komen bepaalde eigenschappen van de Godheid duidelijker voor onzen geest.

Als wij dus b. v. een beeld van Siwa maken en het vereeren, hebben wij geen aparten god aanbeden. Neen door het beeld hebben wij de vernielende kracht van de Godheid voor onzen geest gebracht.

VI. Kaste-stelsel.

Een andere zaak die in de Sanatan Dharam vaak verkeerd wordt begrepen is het *kaste-stelsel*.

Zijn niet alle menschen gelijk?

Waarom moet de tjamar den Brahmaan als een soort godheid beschouwen?

Vele jongere Hindostani's, die op deze vragen geen antwoord weten te geven, schamen zich voor het kaste-stelsel. Dit is ook een van de redenen dat men liever Arya of Christen wordt Daar heeft geen kaste.

Maar is het kastestelsel zoo slecht en heeft de Sanatani er zooveel last van?

We moeten eerlijk toegeven, dat er veel misbruiken zijn in Hindostan De behandeling van de lagere kasten en de paria's schreit ten hemel.

Maar leert de Sanatan Dharam al die wreedheid?

Luister naar Mahatma Gandhi. Hij zegt:

„Het is in strijd met het wezen van het Hindoeïsme dat een mensch zich een hooger rang aanwijst, of aan anderen een lagere. Allen zijn geboren om de schepping van God te dienen, de Brahmaan door zijn kennis de Kshattriya door zijn beschermende macht, de Vashya door zijn handelsbekwaamheid, de Shudra door zijn lichaamskracht”.

Er zijn dus vier kaster, die ook in de Veda's genoemd zijn De honderden onderverdeelingen, die thans in Indië bestaan en een afzonderlijke klasse van paria's zijn een *vervorming, een bedert van het zuivere kaststelsel*.

Het kastestelsel zelve is een verdeeling van de arbeid, die in de gemeenschap noodig is. En het is in het belang van den enkelen mensch, evengoed als in dat van de geheele gemeenschap ingesteld.

Het is goed voor den enkelen mensch.

Alle menschen hebben hun eigen aanleg en neigin-

gen. De eene wil niets anders doen dan studeeren. Wordt hij gedwongen, om als handwerker zijn kost te verdienen, dan voelt hij zich ongelukkig.

De andere is een handelsman, diepe studie heeft niets aantrekkelijks voor hem. Ieder moet dus de kans krijgen om volgens zijn aanleg en neiging werkzaam te zijn.

Dit is ook in het belang van de gemeenschap. Want wie zich wijdt, aan datgene waarvoor hij het meest geschikt is, doet beter zijn best. Hij levert beter werk voor de gemeenschap.

Hier verwachten we de tegenwerping: Waarom dan niet het steleel gevolgd van Europa en Amerika? Daar is het kastestelsel onbekend en toch kan ieder werkzaam zijn volgens aanleg en neiging.

Maar hierop antwoorden we met andere vragen:

Is het waar dat het kastestelsel onbekend is in het Westen? Zeker de naam is er niet. Maar is een sjouwer de gelijke van den edelman? En wordt den straatveger evenveel eer bewezen als aan den professor?

En kan werkelijk ieder werkzaam zijn, zooals hij wil? De wet zegt het wel. Maar zoo is het niet. Miljoenen zijn gedwongen om een werk te doen, dat ze verafschuwen. Anders sterven ze van honger. De rijken worden steeds rijker, de armen steeds armer.

En ziet wat nu gebeurt?

Keert het Westen niet gedeeltelijk terug tot het Indische stelsel?

Socialisme, Communisme, Fascisme ze zijn alle een gedeeltelijk kastestelsel.

De oude Hindoe-wijzen hadden het dus niet zoo mis.

Maar, wat zij instelden, was bedoeld voor de Indische gemeenschap. Het was vol diepe wijsheid en

Europa kan er veel uit leeren. Toch, het paste meer speciaal voor Hindostan.

En het spreekt van zelf, dat de Hindostani's zich in den vreemde niet geheel naar het kastestelsel kunnen richten. We moeten ons hier aanpassen aan de bestaande regeling van de maatschappij. We moeten hier de *Apad dharam*, de nood-religie toepassen in dit geval.

Maar dit moeten we onthouden:

Ook hier moeten we de bedoeling van het kaste stelsel in toepassing brengen.

Ieder beperke zich tot hetgeen hij het best kan doen. Dan is hij evenveel waard als wie ook. En daardoor geeft hij zijn ziel de kans, om zich op natuurlijke wijze te ontwikkelen. Hij hoeft op niemand jaloersch te zijn.

De eerbied voor den Brahmaan kan hier gerust de vorm aannemen van de eerbied, die de Mohammedanen hun Maulvi, de Christenen hun priesters en geleerden bewijzen.

Wel te verstaan: voor een Brahmaan die werkelijk dien naam verdient.

Anders?

Luister weer naar den Mahatma: „Een Brahmaan die op grond van zijn kennis beweren zou hooger te staan, zou door deze bewering zijn rang verliezen, hij zou geen ware kennis hebben.

VII. De Vrouw.

De heilige boeken hebben de vrouw een verheven positie in het maatschappelijk leven aangewezen.

Wel is er in werkelijkheid veel misbruik in Hindostan te zien. Maar de groote wreedheid tegenover de vrouw zooals men in het Westen meent, bestaat er toch niet. Die meening is ontstaan onder invloed

van Britsche autoriteiten, die zoo de achterlijkheid van Indië en de onmisbaarheid van het Britsche gezag willen bewijzen.

Mahatma Gandhi werkt bovendien hard aan de verbetering van de positie van de vrouw.

Volgens de Sanatan Dharam zijn man en vrouw met dezelfde *atma* (geest) begiftigd. Aan de vrouw is echter een ander aandeel aangewezen in het scheppingswerk.

Dat aandeel is *anderswaardig* dan dat van den man, *minderwaardig* is het daarom niet:

Het is dus geenszins te vreezen, dat een versterking van Sanatan Dharam een verergering van de positie van de vrouw zou beteekenen.

In verband met dit onderwerp staan de *kinderhuwelijken*.

Wordt dit misbruik voorgeschreven door de Sanatan Dharam?

Geenszins!

't Is zelfs uitdrukkelijk de meening van de Wijzen, dat kinderen geboren uit een vader van minder dan 25 en een moeder van minder dan 18 jaar lichamelijk zwak zijn.

Kinderhuwelijken berusten dus op verkeerd begrepen teksten van de Veda's.

't Is zeker wenschelijk, dat de natuurlijke gang van zaken niet wordt belemmerd. Als men in staat is kinderen voort te brengen, moet men in 't huwelijk treden. Maar voortbrenging van minder geschikte kinderen is zeer verkeerd. Daaruit volgt ook dat dit voor het 25e of 17e levensjaar moet worden vermeden.

Ook omdat het huwelijk zoo hoog staat en onontbindbaar is, is een reden om zulk een verbond voor het leven niet te vroeg aan te gaan.

VIII. Goede Werken.

Het hoofddoel van ons bestaan op de aarde is de steeds verder gaande ontwikkeling van onze geest, tot *Moekti* is bereikt. *Moekti* is de verlossing van de *Awagaman*, van het telkens weer geboren worden, leven en sterven.

De geest, die alle aardsche begeerten heeft afgelegd en geschikt is met Brahman, de Oergeest, samen te smelten, bereikt deze verlossing.

Het is nu onze plicht, om die ontwikkeling te bevorderen.

Daarvoor dienen de goede werken.

Met of zonder onze wil handelen wij elken dag talrijke malen tegen de natuurwetten. Daardoor zou onze geestes-ontwikkeling worden tegengehouden. We zouden zelfs achteruit gaan tot een lagere geboorte vervallen.

Want de natuurwetten zijn onverbiddelijk. Als een kind een draad aanraakt waardoor een zware elektrische stroom gaat, wordt hij gedood. Hij wist niets van electriciteit af. Toch werkt deze kracht op hem in, evengoed als op den man, die op deze manier zelfmoord wil plegen.

Maar door goede werken te stellen tegenover de overtredingen der ontwikkelingswetten wordt de slechte werking van de overtredingen opgeheven.

Zoo wordt een vallend stukje ijzer door een magneet in zijn val gestuit.

De goede werken kunnen we ruw weg in drie groepen verdeelen. Deze worden de *Ansa's* (bestanddeelen) van den Dharam genoemd.

Ten eerste hebben we *Daan* (welwillendheid). Dit betreft onze houding tegenover andere menschen. Het woord „Daan” beteekent eigenlijk „geschenk”, „gift”.

We moeten anderen geven, wat wij kunnen en wat voor hen nuttig is. Hier is niet alleen sprake van

geld en goed (materieele giften) maar ook van onder-richting, opbeuring, aanmoediging in het goede (gees-terlijke giften).

Met een enkele volzin zouden we de houding die Daan voorschrijft, zoo kunnen uitdrukken: Wees be-reid, om uw medemensch alle materieele en gees-terlijke hulp te verschaffen, die voor hem noodig is.

Het tweede bestanddeel van Dharam is *Tap* (be-geerte-beheersching).

Dit betreft ons zelve

God is om, en bij ons, maar wij kunnen Hem niet overal erkennen. Onze zinnen, onze begeerte, heel onze gedachtenwereld is zóó ingericht dat die erkenning niet zonder moeite gaat. Evenals de om ons verspreide radiomuziek tot ons niet doordringt, als wij geen behoorlijk ingesteld ontvang-toestel hebben.

Om nu onze geest tot zulk een ontvanger te maken dient de tap.

Tap is zich afkeeren van alles, wat ons van God verwijderd houdt. Het is beheersching van onze zin-nen, beheersching van onze begeerten. Al te groote liefde voor geld en goed, dit alles is hinderlijk voor Gods-erkenning.

Het voorname middel, dat hier aangewezen wordt is: *yoga*

Yoga komt van het zelfde woord als het Holland-sche „juk” en beteekent verbinding.

Het brengt ons in verbinding met de Godheid.

De hoofdzaak in Yoga is de beheersching van onze zinnen en de begeerten, de beheersching van de ademhaling en de concentratie van onze gedachten. Daardoor worden wij in staat gesteld on-gestoord aan God te denken tot dat onze geest geheel van Hem vervuld raakt.

Zoo komen we tot het derde bestanddeel van Dha-ram, n. 1. *Yagiya* (vereering)

Dit is een vereering van de Godheid, Het geschiedt door zich tot God te verheffen, zijn oneindige eigenschappen te overwegen. Daardoor leeren wij onze eigen geest beter kennen en zijn in staat zijn ontwikkeling te bevorderen.

Deze verheffing noemt de Sanatani: *Oepashna*, dat beteekent: naderen

We naderen dan ook tot God. En voornamelijk moeten we dat doen bij de ontmoeting van licht en duisternis dus 's morgens bij zons opkomsten en 's avonds bij zonsondergang

Deze twee Oepashna's heeten *Sandhya Oepashna*.

Om ze ons gemakkelijk te maken worden verschillende uiterlijke middelen aangeraden. Symbolische voorstellingen van Gods eigenschappen, beelden, natuur schoon kunnen hiertoe dienen.

Samenvattend kunnen we dus van de drie bestanddeelen van Dharam zeggen:

Daan is de welwillendheid en hulpvaardigheid tot onze medemenschen.

Tap is de beheersching van onze zinnen en begeerten.

Yagiya is de overdenking van Gods oneindige eigenschappen. Deze drie zijn de hoofdplichten van den Sanatani.

IX. Opvoeding.

Opvoeding van kinderen is hun maken tot goede menschen. Men leere hun daartoe hun menschelijkheid kennen. De Sanatani acht derhalve de opvoeding voltooid, als 't kind in staat is om de voornaamste ontwikkelings wetten van den geest te erkennen en zijn leven daarmee in overeenstemming te brengen.

Hiertoe moeten we vormend inwerken:

- a) op het lichaam
- b. op de begeerten
- c. op het verstand
- d. op den geest.

Het lichaam moet gezond blijven. Dan alleen is de geestelijke ontwikkeling op volkomen wijze mogelijk „Mens sana in corpore sano” zeide Locke in het Westen. Maar de Sanatan Dharam had deze waarheid reeds eeuwen vroeger begrepen. Yoga, bijvoorbeeld legt groote nadruk op adembeheerschingen en hierdoor worden longziekten vermeden. De verschillende houdingen bij de Yoga zorgen voor een lenig en krachtig lichaam. De lichamelijke opvoeding vraagt dus groote aandacht reeds vóór aan de geestelijke kan worden begonnen. Maar zij blijft een *middel* om tot behoorlijke geestelijke ontwikkeling te geraken.

De begeerten worden in Bhagwad Gita in tweeën verdeeld: De Goddelijke en de duivelsche.

De opvoeding moet nu de goddelijke begeerten versterken en de lagere zooveel mogelijk onderdrukken.

Het verstand moet door kennis en oefening in concentratie worden verlicht. Kennis van de ons omringende natuur, van kunsten en van filosofie worden hiertoe aangeprezen.

Maar lichaam, begeerte en verstand moeten in dienst worden gesteld van de Eeuwige natuurwetten. Dat is noodig voor de ontwikkeling van den geest. Kennis dier wetten, die in de Veda's ligt besloten en in andere Heilige Boeken op gemakkelijke wijze wordt voorgedragen, is dus een middel tot opvoeding van den geest.

En hier staat ons een schat van mooie, beteekenis volle verhalen uit de Poerana's ten dienste, om de Eeuwige Waarheden aan het kind duidelijk te maken.

X. Slot.

Heel uit de verte hebben wij u het schoone Land van Sanatan Dharam getoond. Veel kon U zoo niet zien. Enkele hooge toppen vertoonden zich slechts voor uw oogen. En die waren schoon.

Maar zult ge zoo in de verte blijven staan?

Neen!

Treed het Land binnen en onderzoek zelf zijn verdere schoonheid.

Dit boekje heeft u de ligging aangewezen.

Zijn taak is volbracht.

INHOUD.

- I. Onderzoek noodig!
- II. Wat is Sanatan Dharam?
- III. God en Schepping.
- IV. Veda en Poerana's
- V. Awatara en Beeldenvereering.
- VI. Kaste-stelsel.
- VII. De Vrouw.
- VIII. Goede Werken.
- IX. Opvoeding.
- X. Slot.

